

EUROBANK A.D.
GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018.

Sadržaj:

1.	OPŠTE INFORMACIJE	1
2.	ORGANIZACIONA STRUKTURA.....	2
3.	FINANSIJSKI PREGLED	3
4.	ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE	7
5.	PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ.....	8
6.	CILJEVI I POLITIKE VEZANE ZA UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA	9
7.	POLITIKE UPRAVLJANJA ZNAČAJNIM FINANSIJSKIM RIZICIMA	11
8.	IZLOŽENOST ZNAČAJNIM FINANSIJSKIM RIZICIMA.....	23
9.	INFORMACIJE O OTKUPU SOPSTVENIH AKCIJA	31
10.	ZNAČAJNI DOGADJAJI NASTALI POSLE ZAVRŠETKA POSLOVNE GODINE	31

1. OPŠTE INFORMACIJE

Eurobank a.d. (u daljem tekstu „Banka“) je nastala spajanjem Eurobank EFG a.d. Beograd i Nacionalne Štedionice a.d. Beograd 20. oktobra 2006. godine. i danas predstavlja jednog od vodećih stranih investitora i finansijskih institucija u zemlji. Nakon više od decenije uspešnog poslovanja u Srbiji, Eurobank a.d. nudi široku ponudu standardnih i inovativnih bankarskih proizvoda i usluga.

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu. Banka posluje u skladu sa Zakonom o bankama na principima likvidnosti, sigurnosti i profitabilnosti.

Eurobank teži da bude banka prvog izbora za klijente u Srbiji, pojedince i pravna lica, vodeći odgovorno poslovanje prema zaposlenima, klijentima, zainteresovanim stranama i zajednici.

2. ORGANIZACIONA STRUKTURA

Radom zaposlenih u Banci rukovodi Izvršni odbor Banke, kojeg predstavlja i zastupa predsjednik Izvršnog odbora. Predsednika i članove Izvršnog odbora Banke bira Upravni odbor Banke. Izvršni odbor Banke ima 5 članova.

Banka je organizovana po sektorima koji pokrivaju osnovne poslovne funkcije. Banka je na dan 31. decembra 2018. godine imala sledeće sektore:

- Kabinet predsednika Izvršnog odbora,
- Direkciju za poslove sa stanovništvom; malim preduzećima i preduzetnicima,
- Direkciju za upravljanje problematičnim plasmanima,
- Direkciju za operativno poslovanje i organizaciju,
- Sektor za korporativno bankarstvo,
- Sektor sredstava i likvidnosti,
- Sektor finansija i kontrole,
- Sektor informacionih tehnologija,
- Sektor za upravljanje rizicima,
- Sektor za upravljanje ljudskim resursima,
- Sektor pravnih poslova,
- Sektor unutrašnje revizije,
- Sektor marketinga i korporativne komunikacije,
- Služba kontrole usklađenosti poslovanja, i
- Služba za sprečavanje pranja novca.

Organizaciona mreža Banke

Na dan 31. decembar 2018. godine, Banka je pored centrale imala i 80 ekspozitura i 5 poslovnih centara preko kojih obavlja poslovanje. Na dan 31. decembar 2018. godine Banka nije imala poslovne niti ekspoziture u inostranstvu.

Ljudski resursi

Na dan 31. decembar 2018. godine Banka je imala 1.499 stalno zaposlena radnika (31. decembar 2017. godine: 1.467 zaposlenih). Broj zaposlenih uključuje aktivne zaposlene, zaposlene na odsustvu, kao i agente direktne prodaje.

Kvalifikaciona struktura Banke na dan 31. decembra 2018. godine data je u nastavku:

	Ukupno	%
Visoka stručna sprema	647	43,16%
Viša stručna sprema	341	22,75%
Srednja stručna sprema	497	33,16%
Kvalifikovani radnici	11	0,73%
Nisko kvalifikovani radnici	3	0,2%
Ukupno	1.499	100%

3. FINANSIJSKI PREGLED

Rast bruto društvenog proizvoda u 2018. godini iznosio je 4.2%, što je najviša stopa zabeležena u prethodnih deset godina. Rast je u najvećoj meri bio vođen većim investicijama, kao i održivim rastom potrošnje. Sa proizvodne strane, rast je bio diversifikovan uz pozitivan doprinos svih kategorija, pre svega uslugama, gradjevinarstvom, kao i oporavljenom poljoprivredom.

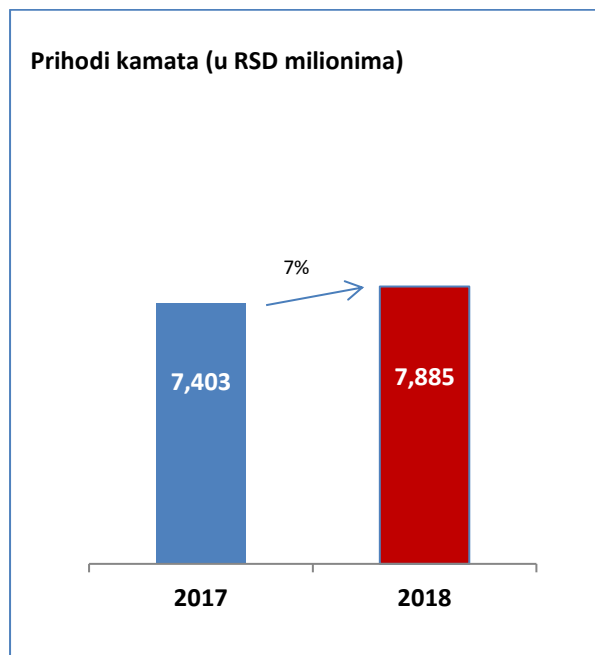
I pored usporavanja u četvrtom kvartalu 2018. godine, industrijska proizvodnja je porasla u fizičkom obimu za 1,3% na međugodišnjem nivou, dok je, kao i prethodnih godina, preradivačka proizvodnja prednjačila, sa rastom od 1.9%. Snabdevanje električnom energijom je takodje bila veća na međugodišnjem nivou (1.2%) dok je rudarstvo podbacilo, te je iskazalo pad od 4.2%.

Strane direktne investicije su iznosile 3.2 milijarde EUR, što je za trećinu veća suma nego prethodne godine. Najveći deo SDI je došao kroz vlasnička ulaganja, oko 1.2 milijarde EUR, a veliki deo je pripisan reinvestiranoj dobiti (1.1 milijarda), dok je ostatak mahom deo koji čine kreditni poslovi iz inostranstva zavisnim društvima u Srbiji.

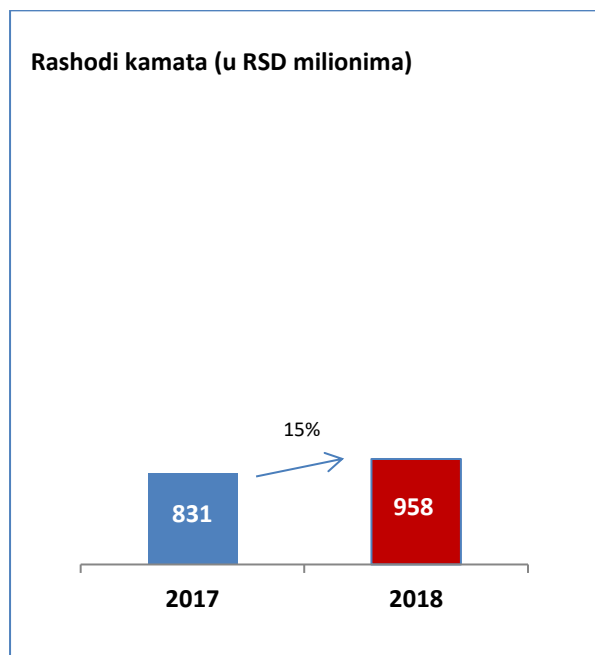
Rast uvoza je nadmašio rast izvoza (13.0% prema 8,1%), što je doprinelo rastu trgovinskog deficita na 5.6 milijarde EUR, sa 4.3 milijarde iz prethodne godine. Kao posledica, imali smo deficit tekućeg platnog bilansa od 5.2% BDP-a.

Inflacija je čvrsto usidrena na oko 2.0% tokom perioda od poslednjih tri, četiri godine; krajem 2018.-te iznosila je tačno 2.0%, uz neznatna variranja tokom cele godine. NBS je u dva navrata početkom godine smanjivao referentnu kamatnu stopu za po 0.25pp, tako da se ona u ostatku godine stabilizovala na 3.0%. Kamatne stope su se zadržale na istorijski najnižim nivoima, što je dodatno ubrzalo rast kreditne aktivnosti. Javne finansije su stabilne, uz godišnji suficit na konsolidovanom nivou države od 0.6% od BDP-a, tako da je i nivo javnog duga opao na nekih 55% od BDP-a i nastavlja trend smanjivanja.

Očekuje se dalje ubrzanje privrede i u sledeće dve godine, a predvidjeni rast bi trebalo da dostigne 3,5% u 2019. i da se nakon toga stabilizuje na oko 4.0% godišnje. Rast bi trebalo da bude vođen daljim oporavkom inostrane tražnje, tj. neto izvozom, dodatnim rastom investicija, većim državnim ulaganjem i oporavkom privatne potrošnje.

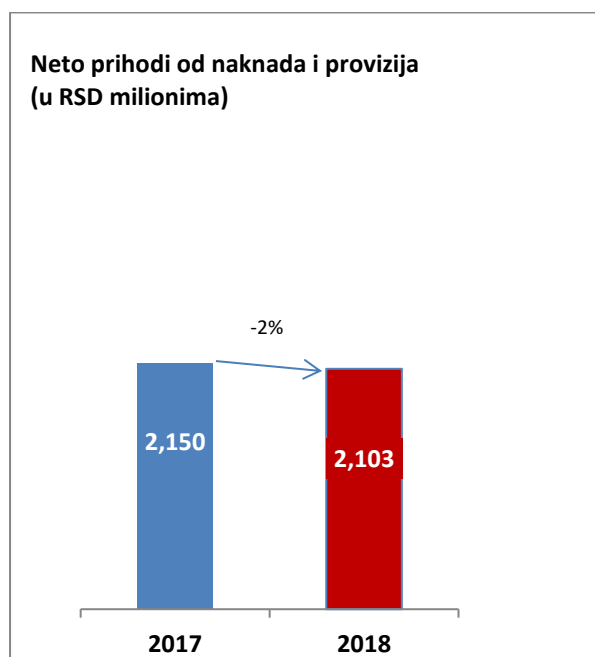
*Prihodi poslovanja*Prihodi kamata

U skladu sa rastom kreditnog portfolija Banke u 2018. u odnosu na 2017. godinu, prihodi od kamata zabeležili su rast od RSD 482 miliona. Uprkos smanjenju referentne stope u dinarima kao i pojačane cenovne konkurencije između banaka, pre svega kod kredita privredi, Banka je ostvarila povećanje prihoda od kamata.

Rashodi kamata

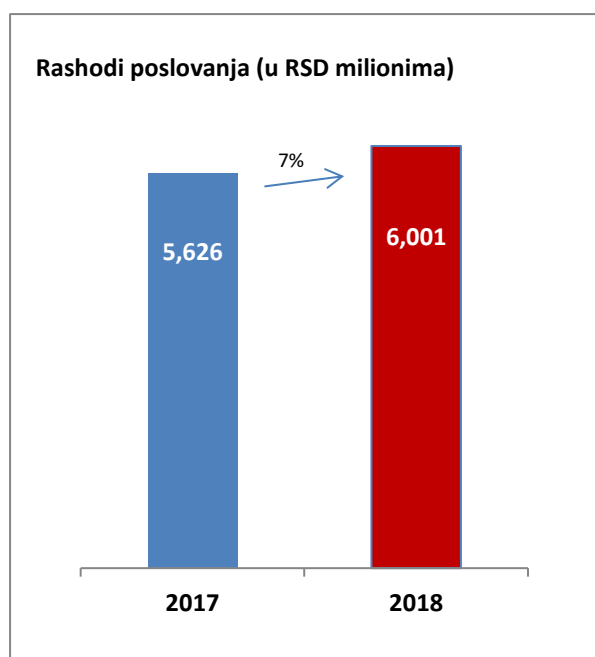
Tokom 2018. godine, došlo je do povećanja rashoda od kamata usled rasta depozita u odnosu na 2017. godinu i održavanja racia likvidnosti na adekvatnom nivou.

Ukupno povećanje depozita klijenata i pozajmica od drugih finansijskih organizacija u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu iznosi 9%.

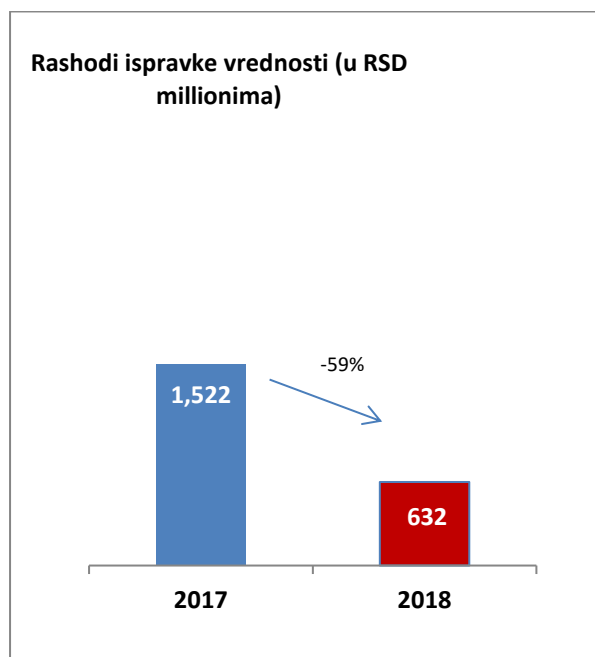
Neto prihodi od naknada i provizija

U 2018. godini neto prihodi od naknada i provizija su se smanjili za 2% u odnosu na prethodnu godinu.

Do pada neto prihoda od naknada i provizija je došlo po osnovu rasta rashoda od naknada, dok su prihodi od naknada ostali na prošlogodišnjem nivou.

Rashodi poslovanja

Rashodi poslovanja u 2018. godini su viši u odnosu na prethodnu godinu za 7%. Porast rashoda poslovanja najvećim delom uzrokovan je rashodima po osnovu obezvređenja nekretnina u vlasništvu Banke (RSD 314 miliona).

Rashodi ispravke vrednosti

Banka je u 2018. godini nastavila da ostvaruje poboljšanje u pogledu manjih rashoda ispravke vrednosti. Rashodi ispravke vrednosti smanjeni su za RSD 890 miliona (59%).

Znatno poboljšanje rashoda ispravke vrednosti rezultat je činjenice da je Banka uspjela da u potpunosti stabilizuje svoj kreditni portfolio i kao i toga da nije bilo znatnih povećanja nenaplativih kredita.

Konačni rezultat

Na dan 31. decembar 2018. godine, Banka je nastavila sa profitabilnošću i ostvarila neto dobitak od RSD 2,2 milijarde.

Adekvatnost kapitala

Na dan 31. decembar 2018. godine, pokazatelj adekvatnosti kapitala (PAK) Banke iznosi 28,37% u odnosu na propisanih 8% (na dan 31. decembar 2017. godine: 29,15% (korigovani 29,58%)). Potrebno je napomenuti da neraspodeljena dobit Banke u iznosu od RSD 11,5 milijardi dinara nije uključena u obračun PAK s obzirom na to da dobit još nije raspodeljena. Uključivanje neraspodeljene dobiti u pokazatelj adekvatnosti kapitala povećalo bi navedeni pokazatelj za približno 8,4 procentna poena.

4. ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

Zaštita životne sredine je jedan od ključnih stubova društvene odgovornosti u Eurobanci. Težeci stvaranju dugoročnih odnosa sa klijentima, zaposlenima i društvenom zajednicom, ali i stalnim poboljšanjima i sprovođenju ekoloških programa i inicijativa, Banka je analizirala uticaj poslovanja na okruženje. Kao rezultat ove analize, izdvojile su se sledeće ključne inicijative, na kojima je zasnovan Sistem upravljanja životnom sredinom:

Upravljanje otpadom

Banka je usvojila interne procedure upravljanja čvrstim otpadom, koje su usklađene sa osnovnim principima upravljanja otpadom – smanjenje, ponovna upotreba i recikliranje, ali i važećim zakonskim propisima. Odvajanjem, prikupljanjem i upravljanjem opasnim i neopasnim otpadom, Banka je smanjila zagađivanje čvrstim otpadom. U 2018. godini Banka je nastavila program recikliranja papira, plastike i istrošenih kertridža na svim lokacijama u Srbiji, kao i električnog i elektronskog otpada.

Odgovorno finansiranje – sistem upravljanja socijalnim i ekološkim rizicima

Sistem upravljanja socijalnim i ekološkim rizicima u procesu odobravanja kredita Banka je implementirala u skladu sa međunarodnim standardima i najboljom praksom. Ovaj Sistem predstavlja jedan od osnovnih elemenata dobre saradnje ostvarene sa Evropskom bankom za rekonstrukciju i razvoj. U toku je proširenje primene sistema odgovornog finansiranja na sva portfolija.

Energija i klimatske promene

Banka nastavlja da prati potrošnju električne energije i svih pratećih emisija, uvažavajući značaj smanjenja efekata emisije štetnih gasova.

Zeleni proizvodi – Elektronski izveštaji

Banka je 2011. godine uvela uslugu elektronskih izveštaja (e-Statements), i od tada nastavlja da radi na unapređenju strategije zamene izveštaja štampanih na papiru izveštajima koji se dostavljaju elektronskim vidovima komunikacije. Ova praksa smanjuje upotrebu papira i tonera i doprinosi ublažavanju uticaja na životnu sredinu stvaranjem otpada.

Politika „zelenih nabavki“

Kulturu očuvanja životne sredine Eurobanka nastoji da prenese svojim klijentima i dobavljačima. U ovom kontekstu, Banka nastavlja da razvija i primenjuje kriterijume očuvanja životne sredine pri proceni svojih dobavljača i proizvoda i usluga koje oni nude.

5. PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ

Glavni ciljevi dugoročne strategije Banke navedeni su u nastavku:

- a) Kontinuirano poboljšanje profitabilnosti kroz povećanje neto prihoda od kamata, čvrstu kontrolu operativnih troškova i oprezno upravljanje rizicima,
- b) Održavanje jake pozicije likvidnosti, uključujući i finansiranje u potpunosti iz sopstvenih izvora,
- c) Održavanje jake kapitalne pozicije kroz interne izvore optimizacije i generisanja kapitala.

Glavni ciljevi za naredne 3 godine navedeni su u nastavku:

- Rast neto kredita u proseku od 7% godišnje,
- Ciljani prinos na kapital od 7%,
- Cost to Income pokazatelj od 55%,
- Smanjenje NPL-ova ispod 7%.

6. CILJEVI I POLITIKE VEZANE ZA UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Osnove procesa upravljanja rizicima

Preuzimanje rizika predstavlja integralni deo bankarskog poslovanja. U cilju adekvatnog upravljanja rizicima, definisane su politike, modeli, metodologije i procesi kako bi se rizici identifikovali u ranoj fazi, procenio njihov uticaj na ostvarenje ciljeva Banke i uspostavio okvir koji će omogućiti efektivnu kontrolu i upravljanje rizicima. Okvir za upravljanje rizicima uspostavljen je u skladu sa Zakonom o bankama, propisima Narodne banke Srbije, Bazelskim standardima, Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI/MRS), politikama i smernicama matične banke i najboljom bankarskom praksom. Sistem upravljanja rizicima uspostavljen je od strane Upravnog odbora Banke, a u njegovom praćenju učestvuju i sledeći organi Banke: Odbor za reviziju, Komitet za rizike, Izvršni odbor, Komitet za operativne rizike, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom i Komitet za upravljanje problematičnim plasmanima. Funkcionisanje sistema upravljanja rizicima regulisano je usvojenim internim politikama, smernicama i procedurama za svaki materijalno značajan rizik, i predmet je nezavisne procene od strane unutrašnje revizije.

Sistem upravljanja rizicima osmišljen je u skladu sa veličinom i organizacionom strukturom, prirodom, veličinom i složenosti poslovnih aktivnosti Banke tj. njenog rizičnog profila, a s ciljem da se podrži težnja Banke koja sebe vidi kao vodeću, univerzalnu banku okrenutu klijentima koja obezbeđuje:

- implementaciju visokih standarda upravljanja rizicima;
- usaglašenost s regulatornim zahtevima;
- jaku kapitalnu poziciju;
- stabilne izvore finansiranja i snažnu likvidnost.

U pogledu organizacione strukture Banke i osnovnih principa upravljanja rizikom, sistem upravljanja rizicima uspostavlja se i stalno unapređuje kako bi se utvrdile jasno definisane nadležnosti i odgovornosti, transparentne i dosledne linije komunikacije i razmene informacija i odvajanje funkcija preuzimanja rizika i upravljanja rizicima.

Strateški okvir upravljanja rizicima utvrđuje se Strategijom upravljanja rizicima, Strategijom upravljanja kapitalom i Politikom sklonosti ka preuzimanju rizika. Principi i pravila se dalje regulišu politikama za upravljanje pojedinačnim rizicima, dok se operacionalizacija i implementacija sprovodi kroz odgovarajuće smernice, procedure i metodologije.

Osnovni ciljevi Banke u upravljanju rizicima jesu dugoročno obezbeđivanje adekvatnog nivoa kapitala Banke za pokriće svih materijalno značajnih rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, kao i povećanje ekonomske vrednosti za akcionare, optimizacija upotrebe kapitala kroz korišćenje sistema limita rizika, alokacije ukupnih internih kapitalnih zahteva i strateško planiranje. Pored toga, sistem upravljanja rizicima osmišljen je tako da obezbedi blagovremeno identifikovanje, merenje i kontrolu svih rizika i izveštavanje o rizicima odgovarajućim organima koji donose odluke.

Tokom 2018. godine, Banka je nastavila da ojačava sistem upravljanja rizikom unapređujući interna dokumenta, metode i principe koji su usaglašeni sa smernicama i politikama matične banke, kao i izmenama domaćih i međunarodnih (EU) propisa i preporuka unutrašnje i spoljnje revizije.

U toku 2018. godine nastavljen je projekat koji se odnosi na međunarodni standard finansijskog izveštavanja 9 (MSFI 9), u smislu unapređenja njegove tehničke implementacije, upravljanja podacima i procesa. Novi međunarodni standard MSFI 9, koji je zameno prethodno važeći standard MRS 39, stupio je na snagu 01.01.2018. godine i uveo suštinske izmene u klasifikaciji i merenju finansijskih instrumenata, kao i na polju obezvređenja (impairment).

Dodatno, sprovedene su aktivnosti koje su usko povezane sa implementacijom MSFI 9, ali imaju i svoju nezavisnu ulogu u unapređenju funkcije upravljanja rizicima u Banci. Konkretno, radi se o validaciji postojećih modela koji se koriste za procenu verovatnoće nastanka statusa neizmirenja obaveza (Probability of Default – PD). Osnovni cilj je da se na ovaj način unapredi proces donošenja kreditnih odluka, ali se pored toga navedeni modeli mogu koristiti u procesu obračuna ispravke vrednosti prema MSFI 9, kao i postupku interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP).

Banka kontinuirano ulaže napore u cilju unapređenja upravljanja podacima, koji predstavljaju osnov za sprovođenje analiza, modeliranje rizika i izveštavanje. Tokom 2018. godine unapređen je sistem izveštavanja, kroz poboljšanje kvaliteta izveštaja i nivoa njihove automatizacije, a sprovedene su i određene ad hoc analize u cilju praćenja izloženosti rizicima.

Okvir upravljanja rizicima

Procesi upravljanja rizicima uključuju organe Banke, jedinice odgovorne za identifikovanje, merenje i procenu, praćenje, ograničavanje i izveštavanje, jedinice za kontrolu kao i poslovne jedinice koje preuzimaju rizik.

Proces upravljanja rizicima sastoji se iz nekoliko faza, koje je Banka definisala kao:

- Identifikovanje rizika;
- Merenje i procena rizika;
- Ograničenje i ublažavanje rizika;
- Praćenje rizika i kontrola rizika;
- Izveštavanje o rizicima.

Proces je u potpunosti zasnovan na dokumentovanim politikama, smernicama i procedurama, koje se redovno revidiraju u smislu njihove sveobuhvatnosti, tačnosti i kvaliteta.

Najznačajniji rizici kojima je Banka izložena u svom poslovanju jesu: kreditni rizik, rizik likvidnosti, tržišni rizik i operativni rizik.

Sektor za upravljanje rizicima funkcioniše nezavisno od ostalih poslovnih jedinica i odgovoran je za upravljanje kreditnim rizikom, operativnim rizikom, rizikom likvidnosti i tržišnim rizikom. Sektor sačinjavaju sledeće službe:

- Služba kreditnih rizika;
- Služba kreditne kontrole;
- Služba tržišnih rizika;
- Služba operativnih rizika;
- Služba za upravljanje sredstvima obezbeđenja;
- Služba za modeliranje rizika;
- Služba za integrisano upravljanje rizicima
- Odeljenje za upravljanje podacima.

7. POLITIKE UPRAVLJANJA ZNAČAJNIM FINANSIJSKIM RIZICIMA

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja rizik od negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Banke da izvršava svoje dospele obaveze. Rizik likvidnosti nastaje usled:

- Povlačenja postojećih izvora finansiranja kao i usled nemogućnosti privlačenja novih izvora (rizik likvidnosti izvora sredstava) ili
- Otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva usled tržišnih poremećaja (tržišni rizik likvidnosti).

Da bi se osiguralo oprezno upravljanje rizikom likvidnosti, Banka je u okviru Politike tržišnih rizika, a u skladu sa Smernicama za upravljanje rizikom likvidnosti Grupe, definisala upravljanje rizikom likvidnosti, u okviru kojeg je specificirala načine merenja, nadzora i upravljanja rizikom likvidnosti. Politika uključuje projekcije tokova gotovine, minimalne nivoe likvidnosti, funkcije uključene u upravljanje likvidnošću, sisteme za nadzor i pregled likvidnosti, uloge i odgovornosti za nadzor limita, proceduru eskalacije za prekoračenje limita, itd. Pored ovoga, a u cilju obezbeđivanja efikasnog procesa upravljanja rizikom likvidnosti i stabilnog funkcionisanja Banke u okolnostima koje nalažu pojačano praćenje i upravljanje likvidnošću, Banka je u okviru Metodologije - Plan likvidnosti (poslovanja) u slučaju nastupanja nepredviđenih okolnosti definisala:

- procedure za identifikaciju mogućih problema sa likvidnošću;
- listu indikatora za rano otkrivanje mogućih problema u vezi sa likvidnošću Banke;
- proces izveštavanja, komunikacije, način pristupa raspoloživim ili potencijalnim izvorima likvidnosti;
- lica i organe Banke odgovorne za identifikovanje problema u vezi sa likvidnošću Banke;
- lica i organe Banke odgovorne za donošenje odluka u ovakvim situacijama.

Cilj upravljanja rizikom likvidnosti Banke, je da osigura:

- da su uspostavljene i da se implementiraju neophodne politike i procedure za upravljanje likvidnošću;
- dovoljna likvidna sredstva i adekvatnu likvidnost kojim se omogućava da se poslovanje vodi na oprezan način i da Banka može da izvršava obaveze po njihovom dospeću;
- visok kvalitet likvidnih sredstava kako bi Banka bila u poziciji da se uspešno suoči sa krizom u finansiranju;
- redovan nadzor i kontrolu sposobnosti finansiranja na međubankarskom tržištu, stabilnost i raznovrsnost baze depozita, ukupnog statusa likvidnosti Banke i eksternog tržišnog okruženja;
- redovan nadzor pozicije likvidnosti na dnevnoj osnovi i kontinuirano kroz bankarsko poslovanje;
- procenu adekvatnosti likvidnosti Banke u kriznim situacijama putem sprovođenja stres testova;
- ispunjenje regulatornih zahteva.

Takođe, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom redovno prati i analizira operativnu likvidnost Banke, dok Sektor sredstava i likvidnosti vrši operativno upravljanje likvidnošću na dnevnom nivou.

Oslanjajući se na Principe, koje je izdao Bazelski komitet za Superviziju banaka koji je u primeni od juna 2017. godine, za pouzdano upravljanje i kontrolu rizika likvidnosti, Banka u svoje analize uključuje i pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (LCR).

U slučaju povećanog rizika likvidnosti, Banka će upotrebiti tehnike ublažavanja rizika koje uključuju (ali nisu ograničene na):

- Preduzimanje mera u cilju izmene strukture bilansne aktive u smislu roka otplate;
- Korišćenje raspoloživih linija sa matičnom bankom i drugim ugovornim stranama;
- Stavljanje akcenta na plasiranje sredstava u visoko likvidnu aktivu.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik finansijskog gubitka usled neizvršavanja obaveza dužnika prema banci. Banka je izložena kreditnom riziku uglavnom u pogledu plasmana komitentima kao i vanbilansnih obaveza, ali i u pogledu izloženosti prema bankama i po osnovu hartija od vrednosti.

S obzirom da je davanje kredita osnovna delatnost Banke, kreditni rizik je jedan od primarnih rizika kojima je Banka izložena. S obzirom na to, kreditni rizik se uvek smatra materijalnim rizikom.

U cilju upravljanja kreditnim rizikom, Banka je u okviru Strategije upravljanja rizicima definisala kreditni rizik i njegove podkategorije rizika.

Upravljanje kreditnim rizikom je usmereno na maksimizaciju stope prinosa usklađene za rizik, uz održavanje izloženosti kreditnom riziku unutar prihvatljivih granica.

Banka primenjuje najbolju međunarodnu praksu kada se radi o kreditnom poslovanju, uz jasno definisan proces odobravanja kreditnih plasmana, nezavisne ponovne procene kreditnih plasmana i efikasnu funkciju upravljanja kreditnim rizikom.

Glavni ciljevi upravljanja kreditnim rizikom su:

- ✓ Održavanje čvrstih standarda kreditiranja;
- ✓ Praćenje i kontrolisanje kreditnog rizika;
- ✓ Adekvatna procena novih poslovnih prilika;
- ✓ Identifikacija problematičnih plasmana i upravljanje njima.

Radi adekvatnog upravljanja kreditnim rizikom, Banka je formirala organizacionu strukturu koja odgovara obimu, vrsti i složenosti poslova koje obavlja. Ovakva struktura omogućava ostvarivanje utvrđenih ciljeva i principa za upravljanje kreditnim rizikom, obezbeđujući pritom nezavisnost organizacionih jedinica koje vrše funkciju preuzimanja rizika i organizacionih jedinica koje vrše funkciju kontrole i upravljanja rizicima (Sektor za upravljanje rizicima).

Organizacionu strukturu Sektora za upravljanje rizicima, u pogledu upravljanja kreditnim rizikom čini: Služba kreditnih rizika, Služba kreditne kontrole, Služba za upravljanje kolateralima, Služba za modeliranje rizika i Služba za integrisano upravljanje rizicima.

Procesi upravljanja kreditnim rizikom uključuje i glavne organe Banke: Upravni odbor, Izvršni odbor, Odbor za reviziju, Komitet za rizike, Kreditni odbor Izvršnog odbora, Regionalni kreditni odbor Upravnog Odbora, Kreditni komitet za plasmane stanovništvu, malim preduzećima i preduzetnicima, Komitet Upravnog Odbora za klijente pod specijalnim nadzorom-SHC I, Komitet Izvršnog Odbora za klijente pod specijalnim nadzorom-SHC II, Komitet za upravljanje problematičnim plasmanima i Odbor za nove proizvode.

Banka je svojim internim dokumentima i to Strategijom upravljanja rizicima, politikama i procedurama utvrdila odgovornosti navedenih organizacionih jedinica i organa banke u kreditnom procesu kao i u procesu praćenja i upravljanja odobrenim kreditnim plasmanima i upravljanja kreditnim rizikom koji iz datog poslovanja proizilazi.

U cilju preuzimanja kreditnog rizika i upravljanja tim rizikom Banka je uspostavila odgovarajući kreditni proces i proces upravljanja kreditnim rizikom. U skladu sa tim, Banka je razvila i usvojila kreditnu politiku za svaki sektor koji se bavi kreditiranjem. Svaka kreditna politika Eurobank a.d. (u daljem tekstu: Kreditna politika) definiše osnovne koncepte, uputstva i pravila koji obezbeđuju pravilno upravljanje procesom odobravanja, isplate, praćenja i naplate kredita i drugih vrsta plasmana. U cilju implementiranja relevantne Kreditne politike, Banka je takođe donela druga neophodna akta, odluke, pravila, procedure i slicno.

Banka upravlja kreditnim rizikom na nivou celokupnog kreditnog portfolija, kao i na nivou pojedinačnih klijenata i transakcija.

Na nivou celog portfolija, Banka upravlja kreditnim rizikom, putem sprovođenja sledećih aktivnosti:

- ✓ analize strukture i kvaliteta celokupnog kreditnog portfolija Banke korišćenjem različitih kriterijuma (analiza valutne i sektorske strukture, rizičnosti naplate i adekvatnosti rezervisanja kao i analiza kolateralna i njihovog obezvređenja);
- ✓ praćenjem različitih limita izloženosti (analiza limita prema velikim izloženostima i rizičnim plasmanima);
- ✓ praćenjem pojedinačnih izloženosti kreditnom riziku kod kojih su identifikovani rani znaci upozorenja kao i onih kod kojih su identifikovani problemi u naplati;
- ✓ analize osetljivosti portfolija usled obezvređenja plasmana i promene vrednosti sredstava obezbeđenja;
- ✓ analizom efikasnosti naplate iz sredstava obezbeđenja.

Identifikacija kreditnog rizika se vrši u fazi uspostavljanja inicijalnog kontakta klijenta sa Bankom, u fazi formiranja dosijea klijenta i u toku trajanja plasmana Banke. Pojedinačni plasmani su predmet rigorozne procene. Način odobravanja i praćenja plasmana, sredstva obezbeđenja koje Banka prihvata, kao i procena rizičnosti svakog od plasmana je precizno propisan Kreditnim politikama Banke, kao i dokumentima koja sačinjavaju okvir upravljanja kreditnim rizikom (Politika upravljanja kreditnim rizikom, metodologije). U okviru Politike za upravljanje kreditnim rizikom, Banka je definisala tri nivoa pogoršanja kreditne sposobnosti dužnika: rano upozorenje, finansijske poteškoće, i difolt čija se identifikacija bazira na setu definisanih indikatora, procesu praćenja tih indikatora i procesu daljeg postupanja u slučaju registracije nekog od ovih indikatora.

Banka identifikuje problematična potraživanja (NPE) kao one izloženosti kod kojih je klijent u docnji više od 90 dana ili je banka identifikovala neke druge indikatore nemogućnosti otplate. Detaljni kriterijumi su izneti u Politici upravljanja kreditnim rizikom.

Prihvatljiv nivo (triger) problematičnih potraživanja i najviši prihvatljiv nivo (limit) problematičnih potraživanja koji Banka preuzima kako bi postigla svoje strateške ciljeve su određeni u Politici sklonosti preuzimanju rizika i Politici upravljanja kreditnim rizikom. U skladu s tim, Banka je definisala trogodišnji plan za stopu NPE u Poslovnoj Politici i Strategiji.

Banka je takođe svojom Politikom za upravljanje kreditnim rizikom a u skladu sa NBS Odlukom o upravljanju rizicima banaka definisala i pojam restrukturiranja i restrukturiranog potraživanja.

Osnovna pravila koje Banka primenjuje prilikom preuzimanja i upravljanja kreditnim rizikom na nivou pojedinačnih klijenata i transakcija su:

- ✓ detaljno razumevanje ekonomske pozadine transakcije;
- ✓ procena kreditne sposobnosti klijenta na bazi analize finansijskog stanja klijenta, njegove sposobnosti za vraćanje kredita, kao i dinamike i izvora otplate kredita;
- ✓ analiza usklađenosti devizne pozicije;
- ✓ analiza privredne grane u kojoj dužnik posluje, položaja dužnika na tržištu, specifičnih karakteristika dužnika i drugih relevantnih pokazatelja;
- ✓ analiza vrste i kvaliteta sredstava obezbeđenja;
- ✓ analiza ostvarenog poslovnog odnosa sa klijentom;
- ✓ kontrola namenskog korišćenja kredita i izvora otplate kredita;
- ✓ kontrola poslovanja klijenta u periodu otplate kredita.

Banka sistemski radi na optimizaciji postojećih procesa i procedura naplate kako bi se omogućilo smanjenje troškova naplate i omogućio povećan nadzor nad istima uz istovremeno povećanje stope naplate i prinosa. U cilju obezbeđivanja fokusiranog i transparentnog upravljanja problematičnim plasmanima Banke, odgovarajuće odgovornosti za njihovo izvršavanje i nezavisnost od ostalih poslovnih jedinica odgovornih za preuzimanje rizika, Upravni odbor (BoD) Banke je osnovao Direkciju za upravljanje problematičnim plasmanima (TAS) i usvojio Politiku za upravljanje problematičnim plasmanima.

Banka meri kreditni rizik na nivou pojedinačnih klijenata i transakcija, putem procene finansijskog stanja klijenta tj. kreditne sposobnosti, pri čemu vrsta korišćenih pokazatelja zavisi od vrste klijenata i specifičnosti njegovog poslovanja i pravnog statusa. Osim procene finansijskog stanja klijenta tj. njegove kreditne sposobnosti merene kroz kvantitativne pokazatelje, Banka koristi i niz kvalitativnih pokazatelja kao što su privredna grana u kojoj klijent posluje, kreditna istorija, kvalitet menadžmenta, dosadašnja saradnja sa klijentom itd.

Kreditni rizik na nivou portfolija Banka meri putem obračunavanja posebne rezerve za procenjene gubitke, potrebne rezerve za procenjene gubitke, iznosa ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama kao i utvrđivanjem iznosa kapitalnog zahteva za pokriće kreditnog rizika u skladu sa interno definisanom metodologijom. Kako bi ispitala uticaj negativnih kretanja po osnovu izloženosti kreditnom riziku, Banka sprovodi i stres testiranje kreditnog rizika u kojem uključuje uticaj mogućih događaja ili budućih promena u ekonomskim uslovima kao i stresne scenarije vezane za razvoj glavnih parametara kreditnog rizika, stope neizmirivanja obaveza i gubitka koji nastaje usled neizmirivanja obaveza prema Banci.

Za merenje ispravke vrednosti izloženosti koje se drže po amortizovanom trošku u skladu sa MSFI 9, Banka koristi model očekivanog kreditnog gubitka (ECL). Gubitak po osnovu obezvređenja se priznaje za očekivane kreditne gubitke i meri se na svaki datum izveštavanja.

Glavni elementi koji predstavljaju okvir implementacije MSFI 9 u Banci su:

- ✓ Definicija statusa neizvršenja obaveza (default),
- ✓ Kriterijumi za alokaciju prema nivou rizika (stages),
- ✓ Diferencijacija između kolektivne i individualne procene,
- ✓ Merenje očekivanog kreditnog gubitka (ECL).

Usled smanjivanja NPL racija ispod 10%, i u skladu sa odlukom NBS-a o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banaka potrebna rezerva za procenjene gubitke se više ne obračunava i samim tim nije odbitna stavka od pokazatelja osnovnog akcijskog kapitala (CET1).

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala Narodne banke Srbije, Banka je za obračun kapitalnog zahteva za potrebe kvantifikacije potrebnog kapitala za pokriće gubitaka koji proizilaze iz izloženosti kreditnom riziku implementirala standardizovani pristup.

Procesom procene adekvatnosti internog kapitala (ICAAP politika), Banka je definisala način utvrđivanja adekvatnosti njenog kapitala u odnosu na profil rizika, odnosno stepen rizika kojem je izložena u svom poslovanju. Banka pre svega zasniva ovaj proces na interno prihvaćenoj metodologiji koja odražava specifičnost same Banke ili njenu veličinu, organizaciju i obim poslovanja, kao i količinu i kvalitet raspoloživih nadležnosti i podataka i vrši procenu adekvatnosti kapitala Banke prvenstveno iz poslovne perspektive Banke.

Interni kapitalni zahtev za kreditni rizik kao i tehnike stres testiranja kreditnog rizika, banka je utvrdila u skladu sa metodologijom za obračun internih kapitalnih zahteva i stres testiranje za kreditni rizik. Banka sprovodi stress testiranje kreditnog rizika i njegovih podkategorija koje uključuje scenarija vezano za razvoj glavnih parametara kreditnog rizika, tj. stope neizmirivanja obaveza (default) i gubitka koji nastaje usled neizmirivanja obaveza prema Banci.

Banka je Politikom sklonosti ka preuzimanju rizika odnosno svojim rizičnim apetitom detaljno propisala limite koje prati a u kontekstu upravljanja kreditnim rizikom, kao i način obračuna, referentne vrednosti, odgovornosti i frekvenciju obračuna. Politikom upravljanja kreditnim rizikom, Banka je dodatno uspostavila interne limite, na istom ili po pravilu nižem nivou od regulatornih ograničenja (čime bi trebalo da se obezbedi da regulatorni limiti ne budu probijeni) za pokazatelje koji su interno određeni kao važni na nivou koji je menadžment ocenio kao adekvatan. Pored toga, da bi se obezbedila blagovremena reakcija menadžmenta postavljeni su i limiti ranog upozorenja. Postavljene limite Banka godišnje razmatra i ažurira ih po potrebi. U slučaju narušavanja definisanih limita, Izvršni Odbor i Upravni Odbor se obaveštavaju i primenjuju se aktivnosti u skladu sa definisanim merama/aktivnostima u internim aktima Banke.

Banka zaštitu od izloženosti kreditnom riziku obezbeđuje:

- ✓ selekcijom kreditnih zahteva,
- ✓ primenom limita,
- ✓ diversifikacijom plasmana,
- ✓ primenom adekvatnih sredstava obezbeđenja.

U cilju zaštite od izloženosti i upravljanja kreditnim rizikom, Banka redovno sprovodi analizu izloženosti prema različitim vrstama proizvoda, vrsti klijenata, pojedinačnoj i grupnoj izloženosti klijenata, nivoima odlučivanja, sektorske izloženosti i slično. Na taj način, Banka prati i preispituje uspostavljen sistem limita i u slučaju većih izloženosti riziku i približavanju postojećim limitima sprovodi aktivnosti vezane za smanjenje izloženosti ili pribavljanje dodatnih sredstava obezbeđenja. Imajući u vidu da sredstva obezbeđenja imaju značajnu ulogu u smanjenju i zaštiti od izloženosti kreditnom riziku Banka sprovodi kontrolu sredstava obezbeđenja u okviru procesa priznavanja i vrednovanja.

U okviru kreditnog rizika a u skladu sa Metodologijom za procenu materijalnosti rizika, Banka izložena sledećim materijalno značajnim podkategorijama kreditnog rizika: kreditno-deviznom riziku, riziku koncentracije, rezidualnom riziku i kamatno-indukovanom kreditnom riziku. U skladu sa tim, Banka paralelno u okviru upravljanja kreditnim rizikom sprovodi kontrolu i upravljanje ovim rizicima.

Ciljevi upravljanja kreditno-deviznim rizikom, rezidualnim rizikom, kamatno-indukovanim kreditnim rizikom i rizikom koncentracije su u korelaciji sa ciljevima za upravljanje kreditnim rizikom i usmereni na obezbeđivanje odgovarajuće diversifikacije portfolija plasmana i instrumenata obezbeđenja i sprečavanje njihove koncentracije.

Kreditno-devizni rizik je rizik finansijskog gubitka usled nemogućnosti dužnika da ispuni svoje obaveze prema banci usled nepovoljnih kretanja deviznih kurseva.

Banka upravlja kreditno-deviznim rizikom na nivou pojedinačnih plasmana i na nivou celokupnog kreditnog portfolija. Osnovna pravila finansiranja i principe kreditiranja, praćenja plasmana i upravljanja kreditnim rizikom i u okviru njega kreditno-deviznim rizikom, Banka je utvrdila svojim internim Kreditnim politikama i kroz Metodologiju za primenu kriterijuma za klasifikaciju potraživanja Banke u skladu sa Odlukom Narodne Banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke.

Kamatno-indukovani kreditni rizik je rizik finansijskog gubitka usled nemogućnosti dužnika da ispuni svoje obaveze prema banci usled nepovoljnih kretanja kamatnih stopa. U trenutnom globalnom okruženju sa niskim kamatnim stopama, kamatno-indukovani kreditni rizik zahteva dodatnu pažnju. Banka na nivou portfolija vrši procenu internog kapitala koji je potreban za pokriće kamatno-indukovanog kreditnog rizika, kako bi se uzeo u obzir mogući efekat nepovoljnih kretanja kamatnih stopa.

Rizik koncentracije je rizik od velikih ili korelisanih finansijskih gubitaka usled prevelike izloženosti banke jednom izvoru rizika ili korelisanim izvorima rizika. Rizik koncentracije uključuje velike izloženosti prema jednom licu, grupi povezanih lica, ili grupi lica ili izloženosti koji su izloženi korelisanim nepovoljnim događajima (npr. segment, industrija, vrsta proizvoda, vrsta sredstva obezbeđenja, geografsko područje dužnika ili sredstva obezbeđenja). Rizik koncentracije može postojati u pogledu različitih vrsta rizika, uključujući kreditni i tržišni rizik i rizik likvidnosti.

Radi adekvatnog upravljanja rizikom koncentracije Banka primenjuje pravila i principe definisane Odlukom o upravljanju rizicima kao i odredbama utvrđenim u interno definisanim kreditnim politikama, Politici i Smernici za upravljanje rizikom ulaganja i rizikom koncentracije.

U cilju procene i upravljanja rizikom koncentracije, Banka primenjuje utvrđene limite koji su definisani Odlukom o upravljanju rizicima, kao i limite za izloženosti ovoj vrsti rizika utvrđenih internim politikama i smernicama, a koji joj omogućavaju diverzifikaciju kreditnog portfolija.

Sektor za upravljanje rizicima kontinuirano prati izloženost prema određenim grupama klijenata, industrijskim sektorima i vrsti kolaterala i o iskorišćenosti uspostavljenih limita obaveštava organe upravljanja.

Dodatno, Banka analizira uticaj rizika koncentracije na nivou celog portfolija prilikom procene internih kapitalnih zahteva u sklopu ICAAP-a.

Rezidualni rizik je rizik finansijskog gubitka usled činjenice da se tehnike ublažavanja kreditnog rizika mogu pokazati manje efikasnim nego što je očekivano. Rezidualni rizik uključuje tržišne, likvidnosne, pravne faktore i faktore rizika u pogledu dokumentacije u pogledu tehnika ublažavanja kreditnog rizika. Uzimajući u obzir značajnosti sredstava obezbeđenja i njihove efikasnosti u ublažavanju kreditnog rizika Banka je u okviru svojih kreditnih politika i procedura jasno definisala prihvatljive kategorije kolaterala, kriterijume za njihovo prihvatanje, praćenje i osiguranje u slučaju negativnih dešavanja.

Banka uticaj rezidualnog rizika uključuje u okviru obračuna internog kapitalnog zahteva za kreditni rizik, a u skladu sa Metodologijom za obračun internih kapitalnih zahteva i stres testiranje kreditnog rizika.

Rizik zemlje

Rizik zemlje je rizik finansijskog gubitka usled nemogućnosti banke da naplati potraživanja od druge strane usled političkih, ekonomskih ili društvenih prilika u zemlji porekla druge strane. Potkategorije rizika zemlje obuhvataju:

- Politički i ekonomski rizik proističe iz ograničenja koja su nastala propisom vlade i drugih organa zemlje dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u zemlji.
- Rizik transfera proističe iz nemogućnosti banke da naplati potraživanja u valuti koja nije zvanična valuta zemlje dužnika, usled nemogućnosti dužnika da pribavi potrebnu stranu valutu kako bi ispunio svoje obaveze, ili ograničenja na plaćanje obaveza prema poveriocima iz drugih zemalja u određenoj valuti, zbog propisa koji je donela vlada i drugi organi u zemlji porekla dužnika.

Za sve zemlje, osim za Srbiju, odobreni su pojedinačni limiti, zasnovani na kreditnom rejtingu zemlje, veličini njene ekonomije i važnosti zemlje za funkcionisanje Banke.

Rizik zemlje obuhvata:

- Izloženosti po osnovu hartija od vrednosti emitovanih od strane država ili pravnih lica sa sedištem u određenoj zemlji;
- Izloženosti ka finansijskim organizacijama sa sedištem u određenoj zemlji;
- Prekogranični krediti i garancije.

Tržišni rizik

Tržišni rizik predstavlja rizik od negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena tržišne vrednosti bilansnih pozicija. Od tržišnih rizika Banka ima izloženost prema deviznom riziku, riziku promene cena dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti. Postojeći portfolio Banke sadrži dužničke hartije od vrednosti (obveznice i trezorski zapisi Republike Srbije), derivate i u manjoj meri – akcije preduzeća koja su registrovana na Beogradskoj berzi.

Cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti predstavlja rizik od promene cena tih hartija od vrednosti usled promena kamatnih stopa i uključuje specifični i opšti cenovni rizik. Opšti cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti je rizik od promene cena dužničkih finansijskih instrumenata prouzrokovanih promenama opšteg nivoa kamatnih stopa. Specifični cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti predstavlja rizik od promene cena dužničkih finansijskih instrumenata prouzrokovanih promenom faktora koji se odnose na emitenta hartija od vrednosti.

Cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti predstavlja rizik od promene cene tih hartija od vrednosti i može biti opšti i specifični. Opšti cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti predstavlja rizik od promene cena vlasničkih finansijskih instrumenata prouzrokovanih promenama u opštem nivou cena takvih hartija od vrednosti. Specifični cenovni rizik vlasničkih hartija od vrednosti jeste rizik od promene cena vlasničkih finansijskih instrumenata prouzrokovanih promenom faktora koji se odnose na emitenta hartija od vrednosti.

Procena izloženosti tržišnim rizicima obuhvata naročito:

- sve aktivnosti Banke koje su osetljive na promene tržišnih uslova;
- sve otvorene pozicije koje proizlaze iz aktivnosti Banke;
- koncentraciju izloženosti u knjizi trgovanja;
- likvidnost finansijskih tržišta na kojima Banka trguje;
- kretanje tržišnih cena finansijskih instrumenata kojima Banka trguje;
- složene finansijske instrumente i finansijske derivate;
- ugrađene opcije.

Ciljevi kontrole i nadzora tržišnih rizika su:

- da zaštiti Banku od nepredviđenih tržišnih gubitaka i doprinese stabilnosti zarade kroz nezavisnu identifikaciju, procenu i razumevanje tržišnih rizika u poslovanju;
- da razvije transparentne, objektivne i konzistentne informacije o tržišnim rizicima kao osnovu za adekvatno donošenje odluka;
- da implementira standarde za kontrolu tržišnih rizika utvrđene od strane NBS i Eurobank Grupe.

Kamatni rizik u bankarskoj knjizi

Kamatni rizik u bankarskoj knjizi predstavlja rizik od negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene vrednosti njene aktive i pasive ili usled oportunitetnog troška prouzrokovanog promenom kamatnih stopa na tržištu.

Glavni izvori rizika kamatne stope su:

- Rizik vremenske neusklađenosti dospeća ili ponovnog utvrđivanja cena aktive i pasive (Repricing risk);
- Rizik krive prinosa koji proističe iz različitog pomeranja kratkoročnih i dugoročnih kamatnih stopa, odnosno usled promene oblika krive prinosa (Yield curve risk);
- Bazni rizik koji proističe iz različitog kretanja referentnih kamatnih stopa na strani aktive i pasive, a koje imaju slične karakteristike što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena (Basis risk);
- Rizik opcija koji proističe iz klijentove odluke da iskoristi svoje ugovorno pravo da prevremeno otplati kredit ili povuče depozit, a usled promene kamatnih stopa na tržištu (Optionality risk).

Upravljanje kamatnim rizikom usmereno je na osiguranje sigurnog poslovanja Banke i visoke profitabilnosti unutar postavljenog apetita za rizikom, putem održavanja izloženosti kamatnom riziku unutar definisanih limita.

Glavni ciljevi upravljanja kamatnim rizikom:

- Optimizacija stavki aktive i pasive koje su osetljive na kretanje kamatnih stopa;
- Blagovremena procena negativnih efekata promene kamatnih stopa;
- Limitiranje potencijalnih gubitaka po osnovu promene kamatnih stopa.

Sa stanovišta procene izloženosti kamatnom riziku i uticaju na finansijski rezultat, Banka analizira dve perspektive:

- Perspektivu bilansa uspeha gde je težište analize na učinku promene kamatnih stopa na obračunat i iskazan finansijski rezultat, kroz promenu neto prihoda od kamata (kratkoročna perspektiva);
- Perspektivu ekonomske vrednosti kod koje se analizira uticaj promene kamatnih stopa na ekonomsku vrednost imovine, obaveza i vanbilansnih pozicija Banke (dugoročna perspektiva).

U cilju merenja i procene kamatnog rizika, Banka sprovodi analize:

- vrednosti bilansnih i vanbilansnih pozicija koje su osetljive na promenu kamatnih stopa;
- volatilnost kamatnih stopa;
- vremenskog razdoblja unutar kojeg postoji izloženost kamatnom riziku;
- primenom stresnih scenarija.

Banka upravlja kamatnim rizikom primenom svojih internih politika kojim ograničava i vrši nadzor nad kamatnim rizicima, kao i sprovođenjem aktivnosti i tehnika kojima umanjuje rizik pada neto aktive usled nepovoljnog kretanja kamatnih stopa. U tom smislu, Banka primenjuje sledeće modele za upravljanje kamatnim rizikom:

- gep analiza;
- tehnike merenja osetljivosti finansijskog rezultata Banke na promene kamatnih stopa;
- scenario analiza.

Upravljanje kamatnim rizikom predstavlja set mera kojim Banka nastoji da minimizira izloženost kamatnom riziku i to:

- nastojanjem da stavke aktive i pasive koje su osetljive na kretanje kamatnih stopa budu što više u ravnoteži;
- praćenjem definisanih internih limita koji se redovno preispituju i revidiraju po potrebi.

U cilju smanjenja i zaštite izloženosti ovom riziku Banka može sprovoditi sledeće aktivnosti:

- preduzimanje mera za promenu datuma izmene kamatne stope bilansne aktive;
- korišćenje finansijskih derivata u cilju zaštite od kamatnog rizika (hedžing);
- definisanje novog proizvoda kojim će se ublažiti postojeći preuzeti kamatni rizik.

Devizni rizik

Devizni rizik predstavlja rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled promene deviznog kursa, a Banka mu je izložena po osnovu pozicija koje se vode u bankarskoj knjizi i u knjizi trgovanja.

Izloženost ovom riziku može usloviti potencijalni gubitak na nepokrivenoj i nezaštićenoj otvorenoj deviznoj poziciji (imovini, potraživanjima, kapitalu i obavezama koje glase na stranu valutu) u slučaju da (gledano iz ugla jedne valute u kojoj se izveštava) valuta na koju glasi devizna pozicija depresira ili potencijalnu zaradu u slučaju da strana valuta apresira u odnosu na izveštajnu valutu.

Devizna aktiva je definisana kao aktiva u stranoj valuti, aktiva u dinarima sa valutnom klauzulom, zlato i plemeniti metali, umanjeni za iznos rezervisanja za ova sredstva.

Devizna pasiva je definisana kao pasiva u stranoj valuti, pasiva u dinarima sa valutnom klauzulom, zlato i plemeniti metali.

Upravljanje deviznim rizikom usmereno je na održavanje izloženosti ovom tipu rizika unutar definisanih limita i ostvarivanje planiranog profita.

Glavni ciljevi upravljanja deviznim rizikom su:

- obezbeđivanje optimalne valutne strukture aktive i pasive u bilansu banke;
- blagovremena procena negativnih efekata na finansijski rezultat usled nepovoljnog kretanja valuta;
- limitiranje potencijalnih gubitaka po osnovu kretanja valuta.

Glavni uzroci deviznog rizika uključuju:

- direktni rizik koji nastaje kao posledica promene deviznog kursa;
- rizik volatilnosti koji predstavlja rizik promene volatilnosti kursa.

Banka može biti izložena deviznom riziku po osnovu neravnoteže u valutnoj strukturi aktive i pasive koja nastaje kao posledica promene vrednosti intervalutnih kurseva i domaće valute što dovodi do promena vrednosti budućih prihoda i troškova. Takođe, izloženost ovom riziku Banka može imati i po osnovu transakcija koje su denominirane u stranoj valuti.

U cilju merenja i procene deviznog rizika Banka primenjuje interno definisane metodologije kojim ispituje stepen izloženosti deviznom riziku putem obračuna devizne pozicije i pokazatelja deviznog rizika, utvrđivanjem internog kapitalnog zahteva i stres testiranjem.

Banka održava izloženost deviznom riziku redovnim praćenjem i kontrolom otvorene devizne pozicije u odnosu na:

- interno postavljene limite u skladu sa sklonošću ka preuzimanju riziku (propisan nivo limita otvorene devizne pozicije na maksimalnih EUR 20 miliona);
- regulatorni pokazatelj (otvorena devizna pozicija je limitirana na 20% regulatornog kapitala Banke).

U slučaju povećanog deviznog rizika Banka će koristiti tehnike za ublažavanje rizika koje uključuju (ali nisu ograničene na):

- Preduzimanje mera u cilju izmene valutne strukture aktive i pasive;
- Zatvaranje otvorenih pozicija na međubankarskom tržištu;
- Korišćenje finansijskih derivata u cilju zaštite od deviznog rizika.

Operativni rizik

Operativni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Banke usled propusta (namernih ili nenamernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik uključuje i pravni rizik koji predstavlja rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu sudskih ili vansudskih postupaka u vezi sa poslovanjem Banke (obligacioni odnosi, radni odnosi itd.).

Strategija Banke je da svoju izloženost operativnom riziku uvek drži na najnižem mogućem nivou.

Glavni ciljevi upravljanja operativnim rizikom su:

- Priprema i implementacija Politike za upravljanje operativnim rizikom i metodologija operativnih rizika (uključujući samoprocenu rizika i kontrola);
- razvoj i/ili pribavljanje odgovarajuće infrastrukture i tehnologije za upravljanje operativnim rizikom
- promovisanje korišćenja ključnih indikatora rizika tamo gde je to pogodno;
- ustanovljavanje minimuma neophodnih podataka i informacija za prijavu događaja operativnog rizika od strane organizacionih jedinica;
- periodično podnošenje izveštaja, koji odražavaju profil operativnog rizika Banke, Izvršnom odboru, Komitetu za operativne rizike, Komitetu za rizike i Odboru za reviziju;
- nadzor i podrška funkcijama operativnog rizika u svim segmentima poslovanja Banke, uključujući anti prevarne funkcije.

Fluidna forma operativnih rizika, koja ih čini prisutnim u svim segmentima poslovanja, bitno utiče na modeliranje procesa upravljanja, čiju okosnicu čine proaktivni pristup i upravljanje na svim nivoima odlučivanja u Banci.

Proces upravljanja operativnim rizikom ima faznu strukturu, funkcionalno povezanu. Osnovne faze ovog procesa su:

- identifikacija rizika;
- procena izloženosti operativnom riziku;
- uvođenje odgovarajućih kontrolnih mehanizama za upravljanje i ublažavanje izloženosti Banke operativnom riziku;
- analiza primenjenih kontrolnih mehanizama i njihove efikasnosti;
- analiza rizika koji preostaju (rezidualni rizik) nakon uvedenog kontrolnog mehanizma i analize njegove efikasnosti.

Strateški ciljevi upravljanja operativnim rizikom Banke su:

- očuvanje bezbednosti Banke i njenih resursa na prihvatljivom nivou;
- preduzimanje korektivnih akcija vezanih za događaje operativnog rizika koji bitno utiču na poslovanje Banke ili mogu dovesti do značajnih finansijskih gubitaka;
- zadovoljavanje zahteva nacionalne supervizije banaka i nadležnih međunarodnih institucija, uključujući Bazelski komitet za superviziju banaka.

Pri upravljanju operativnim rizikom, Banka identifikuje postojeće izvore operativnog rizika, kao i potencijalne izvore rizika koji mogu nastati uvođenjem novih proizvoda, usluga, novih procesa i sistema, kao i usled poveravanja aktivnosti Banke trećim licima.

Pri identifikaciji rizika se utvrđuju izvori operativnog rizika, prate po linijama poslovanja i ostalim kriterijumima koji su propisani internom metodologijom, čime Banka stvara internu bazu podataka operativnih rizika.

Osim prikupljanja i upravljanja događajima operativnog rizika (istorijski podaci), Banka primenjuje i sledeće metode:

- kreiranje ključnih indikatora rizika (KRI) – na istorijskim podacima zasnovane indikatore koji ukazuju na izloženost operativnom riziku (u sadašnjosti);
- samoprocenu rizika i kontrola (RCSA), koja ima za cilj da identifikuje, proceni i u krajnjoj liniji ublaži operativni rizik (kratkoročni aspekt procene rizika);
- scenario analizu, kojom se utvrđuje interni kapitalni zahtev i vrši stres testiranje za operativne rizike (srednjoročna do dugoročna procena).

Osim toga, Banka ima uspostavljene standarde poslovanja informacionih sistema, (uključujući i usluge alternativnih kanala), razvijene sisteme njihove zaštite, kao i uspostavljen proces upravljanja kontinuitetom poslovanja - plan poslovanja u vanrednim situacijama, kao i plan oporavka aktivnosti u slučaju katastrofa.

U cilju ublažavanja i zaštite od operativnih rizika, Banka koristi sledeće mere:

- pokrivenost svih aktivnosti Banke odgovarajućim internim regulatornim dokumentima (politikama, smernicama, procedurama, radnim instrukcijama i sl.) i njihovo redovno revidiranje;
- kontrola njihove primene;
- obezbeđuje polisu osiguranja od protivpravnih radnji i profesionalne odgovornosti (BBB), polisu osiguranja od odgovornosti direktora i službenika, kao i polisu osiguranja od sajber napada;
- obezbeđuje polisu osiguranja imovine;
- obezbeđuje dodatna sredstva i kapital Banke u slučaju da je to neophodno.

8. IZLOŽENOST ZNAČAJNIM FINANSIJSKIM RIZICIMA

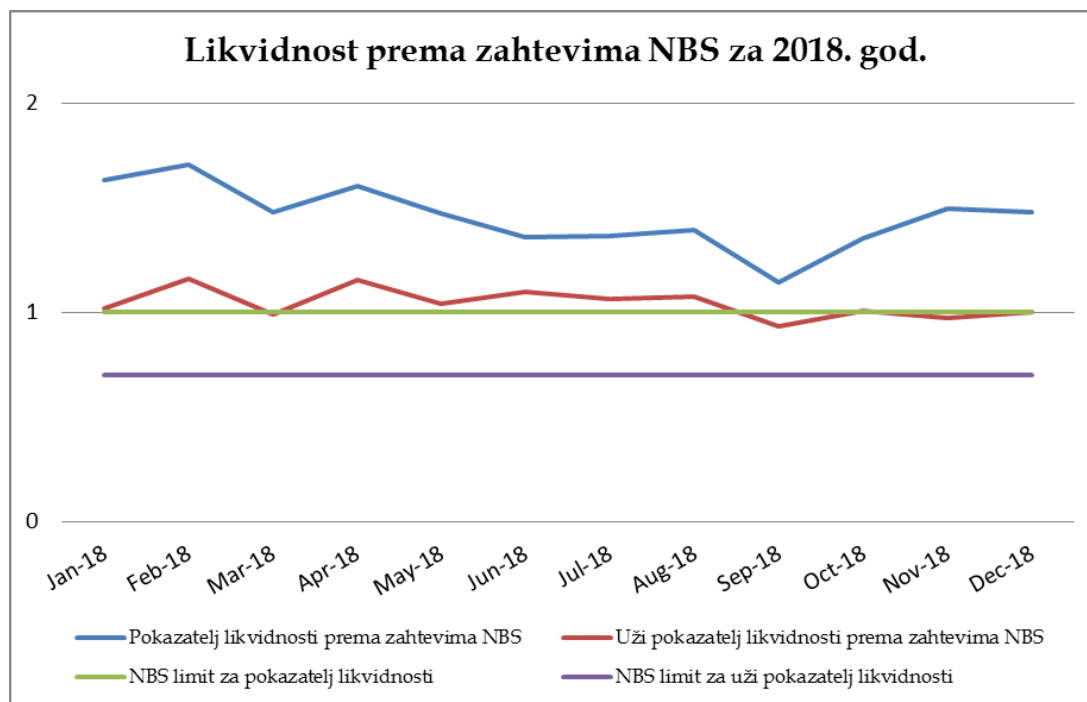
Rizik likvidnosti

Banka je tokom 2018. godine nastavila da održava visok nivo likvidnosti, što se najbolje može ilustrovati analizom regulatorno propisanog pokazatelja likvidnosti i užeg pokazatelja likvidnosti.

Pokazatelj likvidnosti predstavlja odnos zbira likvidnih sredstava prvog reda i drugog reda (gotovina, sredstva na računima kod drugih banaka, depoziti kod Narodne banke Srbije, potraživanja u postupku realizacije, neopozive kreditne linije odobrene banci, finansijski instrumenti kotirani na berzi i ostala potraživanja banke koja dospevaju do mesec dana).

Uži pokazatelj likvidnosti banke predstavlja odnos likvidnih potraživanja banke prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Tokom celog perioda ova dva pokazatelja su bila iznad graničnih vrednosti propisanih od strane NBS što je ilustrovano sledećim grafikonom:

U skladu sa regulatornim limitima, Banka je pokazatelje likvidnosti održavala na nivou iznad propisanog, preko 1 za pokazatelj likvidnosti odnosno, preko 0,7 za uži pokazatelj likvidnosti.

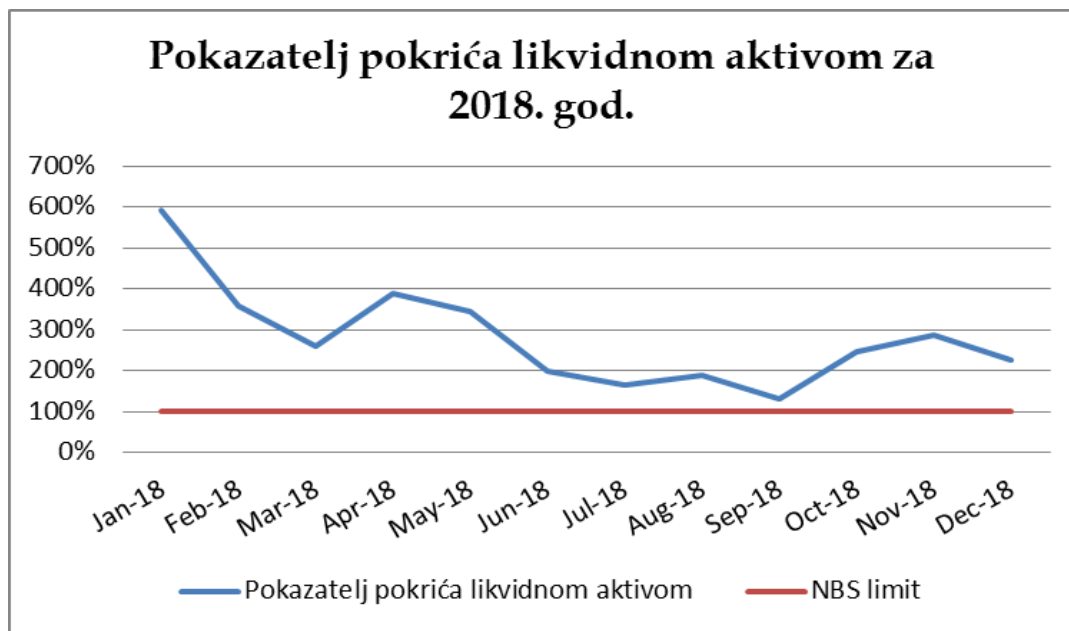
Pokazatelj likvidnosti Banke kretao se u toku 2018. godine u rasponu od 1,08 do 1,96, dok se uži pokazatelj kretao u rasponu od 0,80 do 1,48.

Na dan 31. decembar 2018. godine, Banka je obračunala sledeće vrednosti:

- Racio pokazatelja likvidnosti: 1,48;
- Racio užeg pokazatelja likvidnosti: 0,96.

Pored pomenuta dva racija, banka računa još jedan racio likvidnosti, a to je Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom koji je i sastavni deo regulatornih zahteva. Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti banke i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa.

Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom kretao se sve vreme iznad granične vrednosti propisanih od strane NBS od 100%, što je ilustrovano sledećim grafikonom:

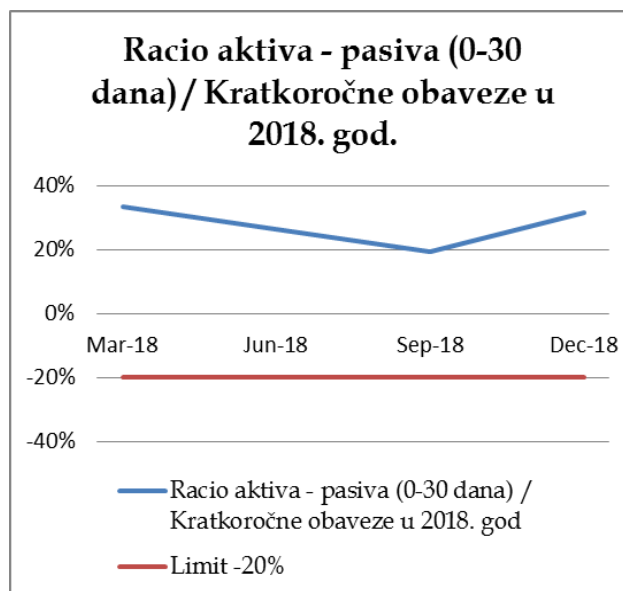
Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom kretao se u rasponu od 132% do 531%, dok je na 31.12.2018. godine iznosio 225%.

Za potrebe praćenja izloženosti riziku neusklađenosti novčanih priliva i odliva, pozicije u bilansu Banke se raspoređuje u 7 vremenskih segmenata i na osnovu njih se utvrđuje gep na osnovu koga Banka određuje interne pokazatelje likvidnosti:

- likvidna aktiva (0 - 30 dana)/kratkoročna pasiva,
- gep (0 - 30 dana)/kratkoročna pasiva.

Tokom 2018. godine, Banka je održavala visok nivo likvidnosti prema interno utvrđenim pokazateljima, koji su se kretali iznad propisanih limita, što govori u prilog tome da je Banka sve svoje obaveze izmirivala bez kašnjenja i da su klijenti mogli da, u svakom trenutku, raspoložu svojim sredstvima bez ograničenja.

Likvidna pozicija Banke je ilustrovana sledećim grafikonima:

Interno propisan limit za pokazatelj likvidne aktive do 30 dana i kratkoročne pasive iznosi 20%. Tokom 2018. godine, ostvareni racio se kretao u rasponu između 40,63% i 50,30%.

Za pokazatelj koji posmatra odnos ukupnog gega aktive i pasive do 30 dana i kratkoročne pasive, interno propisana granična vrednost je -20%. Ostvareni racio se kretao od 19,50% do 33,60%.

Imajući u vidu uslove na domaćem finansijskom i bankarskom tržištu, kao i makroekonomske indikatore u Srbiji i na globalnom nivou, Banka je u 2018. godini pokazala visoku efikasnost u upravljanju rizikom likvidnošću. Ostvarena je dobra diversifikacija izvora finansiranja, dok kao jedan od ciljeva u 2019. godini ostaje dalja optimizacija troškova finansiranja.

Kreditni rizik

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala, Banka primenjuje standardizovani pristup u merenju kreditnog rizika u okviru koga se sve izloženosti raspodeljuju u odgovarajuće klase za koje se obračunava iznos kapitalnog zahteva potrebnog da pokrije preuzeti kreditni rizik. U cilju interne procene adekvatnosti kapitala, Banka primenjuje prilagođeni pristup, korigujući standardizovani pristup u skladu sa internom sklonošću ka preuzimanju rizika.

Uporedni pregled značajnih klasa izloženosti i kapitalnih zahteva dat je u nastavku:

(u 000 RSD)

Klase izloženosti (u 000 RSD)	Neto izloženost		Kapitalni zahtevi	
	31.12.2018.	31.12.2017.	31.12.2018.	31.12.2017.
Republika Srbija i Centralna banka	46.244.617	33.911.991	-	-
Banke	11.900.665	10.423.275	216.443	150.862
Stanovništvo	75.532.309	65.106.286	4.017.437	3.462.494
Privredna društva	53.282.415	44.180.376	3.605.749	2.861.094
Međunarodne razvojne banke	28.898.357	337.374	-	-
Visokorizične izloženosti	1.505.489		120.129	
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	6.828.262	8.915.214	190.444	268.954
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	8.895.510	8.758.263	914.544	695.241
Ostale izloženosti	224.109.660	212.149.881	353.623	363.053
Ukupno	457.197.284	383.782.659	9.418.369	7.801.699

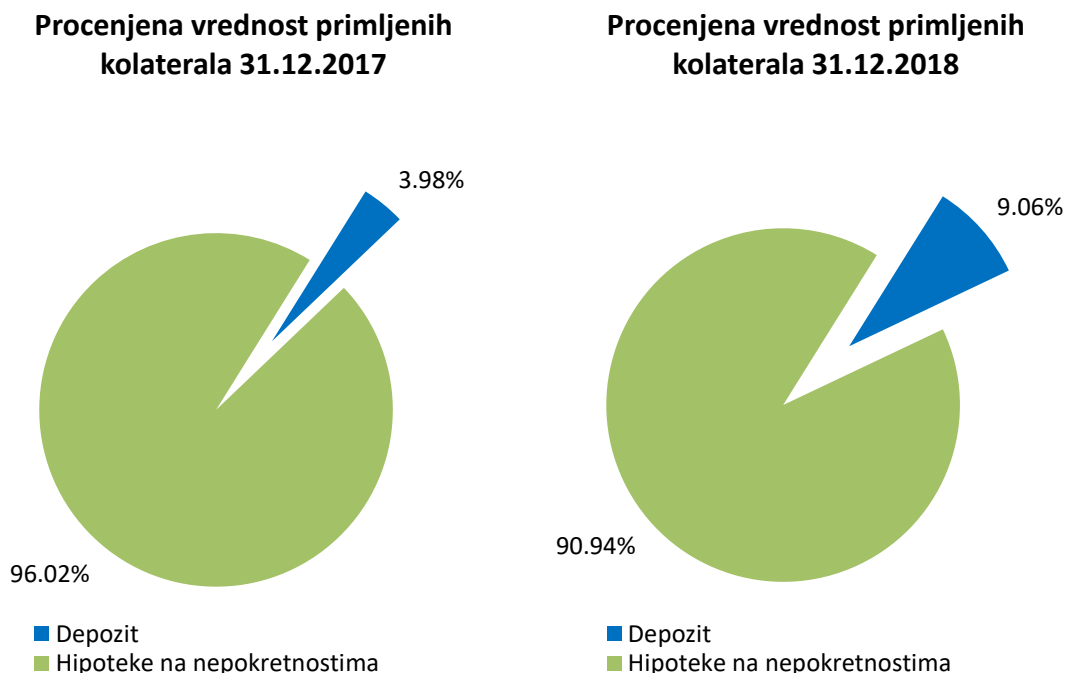
U cilju praćenja kvaliteta kreditnog portfolija, sve izloženosti, shodno kriterijumima Narodne banke Srbije, klasifikuju se u 5 glavnih kategorija rizika. Pregled kvaliteta ukupnog portfolija dat je u tabeli u nastavku:

(u 000 RSD)

Period	31.12. 2018.			31.12.2017.
	Aktiva	Vanbilansne stavke	Ukupno	Ukupno
A	45.041.594	4.440.399	49.481.993	42.973.162
B	58.604.641	16.547.878	75.152.519	62.061.708
V	12.633.464	3.899.279	16.532.743	16.874.224
G	3.261.646	121.998	3.383.644	3.952.058
D	13.073.822	5.106.284	18.180.106	25.620.892
Ukupno	132.615.167	30.115.838	162.731.005	151.482.044

U ukupnom portfoliju Banke na dan 31. decembar 2018. godine, najveći deo izloženosti odnosi se na kategorije prihvatljivog nivoa rizika (kategorije A, B i V). U poređenju sa prethodnom godinom, u 2018. godini učešće problematičnih kategorija G i D smanjeno je sa 19,52% na 13,25%. S druge strane, učešće u kategorijama prihvatljivog rizika (tj. naplativih kategorija) povećalo se sa 80,48% na 86,75%.

U cilju zaštite od rizika i ublažavanja izloženosti kreditnom riziku, Banka pribavlja sredstva obezbeđenja od kreditnog rizika. Pregled primljenih kolaterala dat je u nastavku:

Kako bi se izloženost kreditnom riziku svela na najmanju moguću meru, Banka kontinuirano sprovodi sledeće aktivnosti:

- dosledna primena metodologija i procedura procene kreditnog rizika;
- adekvatna diverzifikacija kreditnog portfolija kako bi se kreditni rizik razgranao i minimalizovali potencijalni gubici;
- identifikacija ranih znakova upozorenja koji mogu da ukažu na pogoršanje pozicije klijenta u kontekstu kreditnog rizika, kako bi se blagovremeno preduzele odgovarajuće aktivnosti da se zaštiti kreditni portfolio Banke, i samim tim i kapital;
- praćenje pojedinačnih izloženosti i klijenata;
- praćenje ukupnog kreditnog portfolija, kako bi se očuvao kvalitet portfolija, blagovremeno detektovali i pratili problematični krediti, kao i kako bi se formirale rezerve koje doprinose pokriću kreditnih gubitaka.

Tržišni rizik

Banka primenjuje standardizovan pristup pri izračunavanju kapitalnih zahteva za tržišni rizik u skladu sa zahtevima NBS za potrebe određivanja adekvatnosti kapitala.

Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu otvorenih pozicija portfolija trgovanja dužničkim i vlasničkim HOV, kao i derivata, akcija, kamatnih stopa i deviznog kursa izračunavaju se kao zbir sledećeg:

- opšti rizik, rizik promene cene relevantnog finansijskog instrumenta zbog opšte promene kamatne stope ili nivoa cena na berzanskom tržištu, izračunato na osnovu Standardizovanog pristupa, i
- specifični rizik, tj. rizik od promene u ceni relevantnog finansijskog instrumenta zbog uticaja faktora koji su u vezi sa emitentom, izračunato na osnovu Standardizovanog pristupa.

Kapitalni zahtev za cenovni rizik se izračunava prema elementima knjige trgovanja, korišćenjem metode dospeća, a uzimajući u obzir duge ili kratke pozicije dužničkih hartija od vrednosti, kao i duge i kratke pozicije swap i forvard ugovora unesenih u knjigu trgovanja po valutama u kojima su izvršene transakcije, kao i po vremenu preostalom do dospeća.

Banka je na osnovu pozicija knjige trgovanja u iznosu od RSD 19,94 milijardi na dan 31. decembar 2018. obračunala kapitalne zahteve za:

- Cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti u iznosu od RSD 34 hiljade i
- Cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti u iznosu od RSD 8.522 hiljade.

Izloženost banke po osnovu ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru i osnovna sredstva banke na dan 31. decembar 2018. godine bila je u okviru regulatornih zateva od 60% regulatornog kapitala i iznosila je 8,7%.

Kamatni rizik

Banka ima razvijene unutrašnje mehanizme za upravljanje rizikom kamatne stope u bankarskoj knjizi u skladu sa Politikom i Strategijom za upravljanje rizicima a sa ciljem da detaljno definiše proces identifikacije, merenja, ublažavanja i izveštavanja o riziku kamatne stope.

Takođe, Banka jednom mesečno utvrđuje ukupni gep kamatnih stopa kojim posmatra ročnu neusklađenost kamatno osetljivih stavki aktive i pasive u celini, ali i pojedinačno po značajnim valutama.

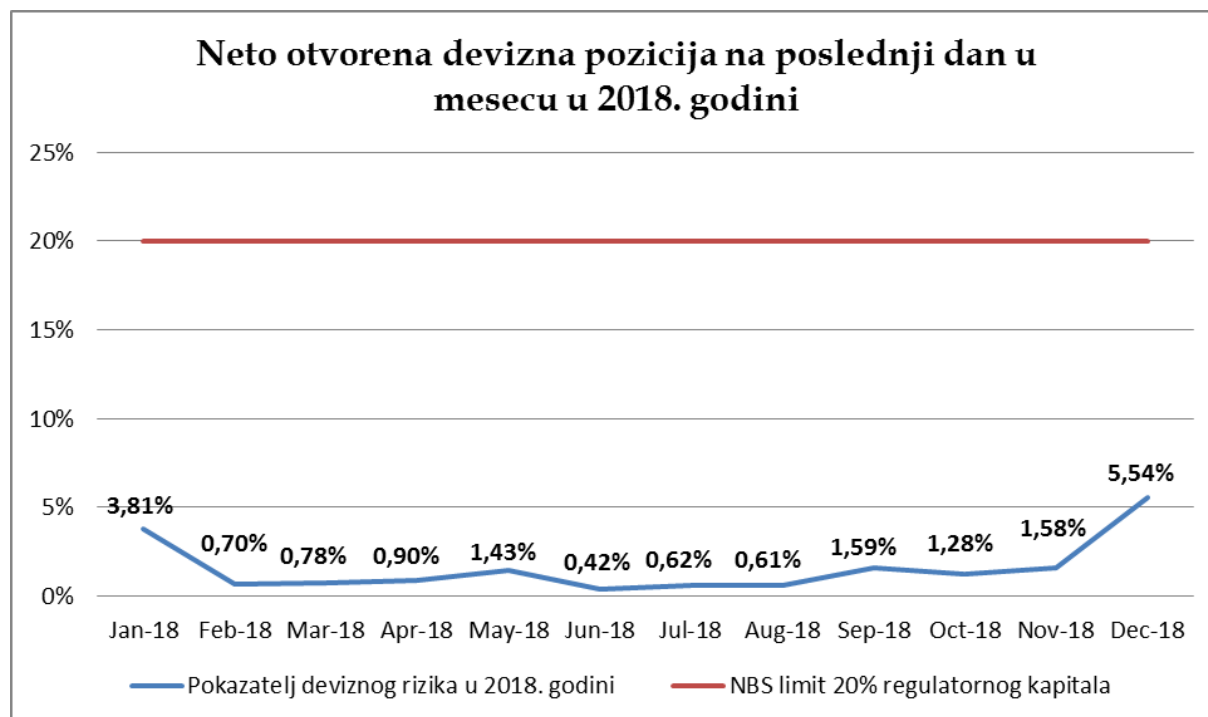
Uticaj kamatnog rizika na kapital se meri izračunavanjem osetljivosti ekonomske vrednosti kapitala Banke na promenu kamatnih stopa.

Tokom 2018. godine, pokazatelj kamatnog rizika, kao mera uticaja na kapital Banke, kretao se ispod definisanog limita od 10% regulatornog kapitala banke. Potkategorije kamatnog rizika, na 31. decembar 2018. godine, iznosile su:

- Bazni rizik 0,49%;
- Rizik ponovnog određivanja cena 3,34%;
- Rizik krive prinosa 1,08%;
- Rizik opcionalnosti 7,26%.

Devizni rizik

Strateško opredeljenje Banke u vezi sa deviznim rizikom usklađeno je sa strateškim ciljevima celokupnog poslovanja i izraženo je u ispunjavanju kako regulatornog limita za devizni rizik Narodne banke Srbije koji iznosi 20% u odnosu na kapital Banke, tako i interno propisanog limita za neto otvorenu deviznu poziciju koji iznosi 20 miliona evra.

Tokom 2018. godine, vrednost pokazatelja deviznog rizika kretala se daleko ispod granične vrednosti i na dan 31. decembar iznosila je 5,54%, dok se zaključno sa navedenim datumom kretala u rasponu od 0,11% do 6,43%. U strukturi devizne izloženosti dominantno mesto zauzima izloženost u EUR, uz prosečnu iskorišćenost limita od 13,28% (limit iznosi EUR 20 miliona).

Otvorena devizna pozicija na 31. decembar 2018. godine prikazana je u sledećoj tabeli:

(000 EUR)

	Valuta	Izloženost	Iskorišćenost Internih limita %
FX otvorena pozicija	EUR	16.837	84,2%
	CHF	(699)	34,9%
	USD	22	0,4%
	GBP	27	2,7%
	Ostale valute	1.318	64,9%

Gepovi po valutama se stalno prate, i po potrebi se preduzimaju odgovarajuće mere radi ublažavanja prevelikih oscilacija i kontrole izloženosti deviznom riziku.

Na dan 31. decembar 2018. godine, sredstva i obaveze u stranim valutama, ukupno i pojedinačno po značajnim valutama, ujednačeni su u meri u kojoj je to prihvatljivo, kako regulatorno, tako i od strane menadžmenta.

(000 EUR)	EUR	
	Ukupno	EUR- Indeksirane
Duga Pozicija	754.961	431.632
Kratka Pozicija	738.124	598
Gap	16.837	431.034

(000 EUR)	USD	
	Ukupno	EUR- Indeksirane
Duga Pozicija	13.128	-
Kratka Pozicija	13.106	-
Gap	22	-

(000 EUR)	CHF	
	Ukupno	EUR- Indeksirane
Duga Pozicija	102.393	97.116
Kratka Pozicija	103.092	649
Gap	(699)	96.467

(000 EUR)	Ostale valute	
	Ukupno	EUR- Indeksirane
Duga Pozicija	3.629	-
Kratka Pozicija	2.284	-
Gap	1.345	-

Banka sprovodi kontinuirano upravljanje deviznim rizikom u cilju održavanja na prihvatljivom nivou.

Sistem unutrašnje kontrole deviznog rizika je integrisan u sve poslovne aktivnosti Banke, kao i nezavisna kontrola procene adekvatnosti i efikasnosti sistema upravljanja deviznim rizikom.

Kao deo upravljanja deviznim rizikom Banka koristi derivate i ostale instrumente i mere u delu sredstava i izvora sredstava u cilju umanjivanja i ublažavanja izloženosti navedenom riziku.

Banka je uspostavila sistem izveštavanja koji obuhvata interno i eksterno izveštavanje. U skladu sa navedenim sistemom izveštavanja, Sektor za upravljanje rizicima blagovremeno izveštava Narodnu banku Srbije i rukovodstvo Banke, kao i nadležne odbore i organizacione delove.

Sistem internog izveštavanja obuhvata procenu izloženosti deviznom riziku, usklađenost sa eksternim i internim limitima kao i rezultate stres testa.

Operativni rizik

Operativni rizik je uključen u regulatorni kapitalni zahtev u skladu sa Odukom o adekvatnosti kapitala. Shodno tome, Banka je odlučila da primenjuje pristup osnovnog indikatora (BIA) u obračunu minimalnih kapitalnog zahteva za operativni rizik.

Osim toga Banka proverava dovoljnost regulatornog kapitala kroz utvrđivanje internog kapitalnog zahteva, kao i kroz stres testiranje za operativni rizik primenom interno razvijenog hibridnog pristupa (HMA).

Iznos primenom HMA utvrđenog internog kapitalnog zahteva za operativni rizik u 2018. godini neophodnog da pokrije najverovatnije izloženosti operativnom riziku, procenjen je na RSD 659,52 miliona i ukazuje da nema potrebe za povećanjem regulatornog kapitalnog zahteva za operativni rizik.

9. INFORMACIJE O OTKUPU SOPSTVENIH AKCIJA

Banka je u toku 2018. godine izvršila poništenje pet sopstvenih preferencijalnih akcija otkupljenih tokom 2017. godine.

10. ZNAČAJNI DOGADJAJI NASTALI POSLE ZAVRŠETKA POSLOVNE GODINE

Skupština Republike Srbije usvojila je 25. aprila 2019. godine Zakon o konverziji stambenih kredita indeksiranih u švajcarskim francima. Shodno navedenom Zakonu, banke su dužne da ponude konverziju preostalog duga indeksiranog u CHF u dug koji je indeksiran u EUR u roku od 30 dana od stupanja na snagu Zakona. Konverzija takođe predviđa 38% otpisa konvertovanog iznosa duga i primenu kamatne stope po ponudi banke koja važi do 31. marta 2019. godine za kredite indeksirane u EUR. Dužnici imaju rok od 30 dana da obaveste banku o tome da li prihvataju ponudu i da potpišu ugovor o konverziji. Ukoliko ponuda ne bude prihvaćena, postojeći ugovor ostaje na snazi.

Republika Srbija se obavezala da će nadoknaditi 15% iznosa duga dobijenog konverzijom, a da banke imaju pravo na poreski kredit u iznosu od 2% od iznosa preostalog duga. Što se tiče poreskog i računovodstvenog tretmana smanjenja duga, Banka će ih evidentirati u svojim poslovnim knjigama kao poreski priznati rashod u skladu sa odredbama zakona o porezu na dobit.

Na dan 31. marta 2019. godine Banka je imala stambene kredite finansirane u iznosu od RSD 11.242 miliona. Dužnici su pozitivno odgovorili na Zakon tako da je oko 91% stambenih kredita indeksiranih u CHF konvertovano u EUR. Najbolja procena Banke o visini gubitka od konverzije iznosi oko 1,6 milijardi dinara. Negativan efekat na finansijski rezultat Banke, računa se kao očekivani ukupan iznos konvertovanog duga pomnožen sa 23% (gubitak od prestanka priznavanja) umanjen za: neto otpuštanje rezervisanja, niži porez na dobit usled povećanja gubitaka i pozitivan uticaj poreskog kredita.

Beograd, 24. jul 2019. godine

U ime Banke:

Slavica Paylović, Predsednik Izvršnog odbora

Nadimir Tofoski, Direktor Sektora finansija i kontrole